

Fogadás A Bagdadi Nagykövetségen

1959-es kép, ez a bagdadi magyar kolónia. Elöl ülök, jobbról a másodikként. Biztosan egy fogadás alkalmából készült. Ez a teljes magyar kolónia. Valószínűleg a Magyar Nagykövetség rendezte, mert itt van a nagykövet felesége is. Az akkori nagykövetet Házi Vencelnek hívták, évtizedeken át volt követ mindenfelé.

1959-ben Bagdadba tettek a külkereskedelmi kirendeltségre. Eredetileg négy évre küldtek ki, azzal a szent ígérettel, hogy magammal vihetem a gyerekeimet, aki akkor volt tizenegy éves. Az indulás előtt egy héttel bejelentették, hogy a gyerekeimet nem vihetem, mert ott nincs orosz iskola, csak angol. Erre azt mondtam, hogy akkor nem megyek. "Az elvtársnő jobban teszi, ha kimegy, mert megnézheti, hol kap állást Magyarországon."

Mielőtt kiküldtek Bagdadba, megdolgozott a Belügyminisztérium. Behívtak egy bizonyos elvtárshoz, aki azt mondta: "Elvtársnő! Maga ma este elmegy vacsorázni a Kis Royalba, ahova az egyik munkatársam fogja elkísérni, és el fogja mondani, hogy kell magának külföldön viselkedni." Elmentem, jött egy nagydarab ember civilben, leültünk egy asztalhoz, és elkezdte magyarázni, hogy Bagdadban mindennek, amit írok, az indigóját égessem el, vigyázzak magamra, mert ők mindenhol ott lesznek, és mindig tudni fogják, hogy mit csinálok. Ha külföldre megyek, nem lehet semmilyen kapcsolat sem kapitalista állambelivel, sem szocialista állambelivel, senkivel az égvilágon. És a következő mondattal zárult ez a megjegyzés: "Mert ha az elvtársnő hazajön, rendelkezésére áll az egész ország." Ez így hangzott el. Amíg élek, nem fogom elfelejteni! Aztán ezzel az úrral fölszálltam a villamosra, és azt vettem észre, hogy egyre szorosabban hozzám dörgölődik, már nem tudtam hova menni a villamos falától. Majd mintha mi sem történt volna, leszálltunk és elváltunk. Másnap behívtak a Belügyminisztériumba, ahol ott volt ez a pasas a főnökével, aki azt mondta: "Az elvtársnő nem volt elég távolságtartó, és ezért megrovom. Mert -- így mondta pontosan -- tökön kellett volna rúgni a fiatalembert." Hát az volt a dolga, hogy engem provokáljon. De úgy látja, hogy bennem nincs meg ez a készség, és vigyázzak magamra. Ilyen

megfélemlítések voltak.

Már a Bagdadba érkezésem is szörnyű volt. Forróság volt májusban. A repülőtéren a kereskedelmi titkár azzal fogadott, hogy "Maga is jól felültetett bennünket. Három és fél órája várjuk a repülőt, és nem jött". Utána odalépett a felesége, egy fiatal nő, és igen fagyosan azt mondta: "Ma nálunk ebédelsz, de ez nem képezi precedens tárgyát, ez csak mára vonatkozik." Valóban a sorsomra hagytak. Pénzem nem volt, bevásárolni nem tudtam, és így tovább, és így tovább.

Bagdadban szörnyűségeken éreztem magam. Teljesen egyedül voltam. A többi diplomáciai tag mind családdal volt ott, én voltam az egyetlen, aki egyedül volt. A nagykövet Házi Vencel volt, aki évtizedeken át volt követ mindenféle. A felesége, Jutka angol fordító volt, amíg nem lett nagykövet asszony. Nagyon különös kapcsolat alakult ki köztünk, mert ő a világon senkivel nem barátkozott, csak velem. Pedig én csak egy titkárságvezető voltam. De akkoriban a kiküldött káderhölgyek szellemi nívója olyan alacsony volt, hogy nem tudott kivel szóba állni. Úgyhogy ha bárhova ment, bevásárolni vagy ilyesmi, mindig odatelefonált, hogy hajlandó vagyok-e elkísérni. Mindig szívesen voltam a társaságában, mert nagyon értelmes volt és kedves. Kicsi babája volt akkor.

Bagdadban a kereskedelmi kirendeltség titkárnője voltam. Előtte mindezt egy ottani arab intézte. Csak addig maradt ott, amíg bizonyos dolgokra megtanított. Nyilván nagyon gyűlölt, hogy elvettem a helyét. Az egyik feladatom az volt, hogy a fizetéseket kiadjam a munkatársaknak. Két hete lehettem ott, amikor először fizetésre került volna a sor. Egy lezárt fiókom volt az íróasztalban, abban volt egy ugyancsak lezárt vaskazetta, abban kellett volna lenni a fizetéseknek, és amikor kinyitottam a kazettát, üres volt. Rábizonyítani nem lehetett, de csakis az arab vehette ki a pénzt, mert nyilván másoltatott kulcsot. Az esetet jelentették Pestre. A következő történt: a fizetésemből, ami akkor, azt hiszem, 28 fontnak megfelelő összeg volt, minden hónapban 20 fontot levontak. Gyakorlatilag nyomorogtam, miközben mások megszédtek magukat. Ez egy fél évig tartott, de soha nem tudtam rendbe jönni. Nem sokat sikerült haza hoznom, egy télikabátot meg egy lemezjátszót.

Bagdadban minden lépésemet figyelték az ottani kereskedelmi kirendeltség tagjai. Vagyis a kereskedelmi titkár és a helyettese. Állandóan azt figyelték, hogy mikor mit csinállok, bár nem mehettem az utcára, kizárólag a követség vagy a kereskedelmi kirendeltség autójával. Ugyanis európai szőke nő nem járhatott az utcákon, mert az arabok, ha találtak egy nőt az utcán, egyszerűen odamentek, és belecsíptek a fenekébe. Csak autóval közlekedhettem, tehát minden lépésemről tudtak, azt is, hogy mikor veszek egy kombinét magamnak. Gyűlölködő és szörnyű volt a légkör, szörnyetegek voltak a magyar kolónia tagjai. Csupa káder, és mindnek ott volt a felesége. Minden feleség féltékeny volt rám, mert én egyedül voltam. Senki nem állt velem szóba. Szörnyű életem volt ott.

Iszonyú sokat sírtam, és rengeteget szenvedtem a gyermekem hiánya miatt, úgyhogy elkezdtem ostromolni a Külkereskedelmi Minisztérium személyzeti osztályát, hogy engedjenek haza. Nemhogy négy évet nem akartam ott tölteni, egyetlenegy sem. De mindvégig azt a választ kaptam, hogy nem engednek haza, mígnem kaptam egy olyan választ, hogy kivételesen egy év után hazaengednek. 1960 májusában hazaérkeztem, egyenesen berendeltek a Külkereskedelmi Minisztérium keleti főosztályvezetője elé, aki közölte velem, hogy a külkereskedelemben egy percig nem maradhatok, mivel olyan még nem fordult elő, hogy valakit kiküldtek, és saját akaratából jött

volna haza. Csak ők rendelhetnek valakit haza, ha nem felel meg.